

Europos Sąjungos piliečių asmens duomenų apsauga per rinkimus

#SOTEU

2018 m. rugsėjo 12 d.

„Noriu, kad kitų metų gegužės mėnesį Europos Sąjungos piliečiai galėtų pareikšti politinę valią sąžininguose, sauguose ir skaidriuose Europos Parlamento rinkimuose. Interneto pasaulyje kišimosi ir manipuliacijos rizika dar niekada nebuvo tokia didelė. Laikas rinkimų taisykles priderinti prie skaitmeninio amžiaus ir taip apsaugoti Europos demokratiją.“

Jeanas-Claude'as Junckeris, 2018 m. rugsėjo 12 d.

Politinės partijos vis dažniau naudoja asmens duomenis, siekdamos rinkimų metu socialiniuose tinkluose atkreipti į save piliečių dėmesį. Išaiškėjęs *Cambridge Analytica* atvejis rodo, kokią riziką rinkimų procesui gali kelti šiuolaikinės technologijos. Šiandien Komisija pateikė gaires, kaip, siekiant spręsti šią problemą ir užtikrinti rinkimų proceso sąžiningumą, visų pirma rengiantis 2019 m. vyksiantiems Europos Parlamento rinkimams, turėtų būti taikomos galiojančios ES taisyklės.

2018 m. gegužės mėn. pradėtame taikyti ES bendrajame duomenų apsaugos reglamente nustatyti aiškūs reikalavimai, kaip visi rinkimuose dalyvaujantys subjektai turi atlikti savo vaidmenį ir laikytis naujųjų duomenų apsaugos taisyklių.

Politinių partijų ir fondų pareigos

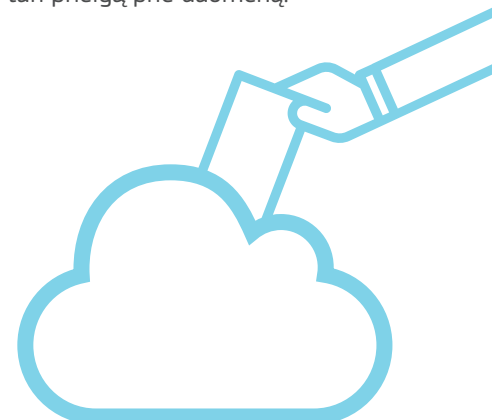
Politinės partijos ir fondai yra duomenų valdytojai, nes jie sprendžia, koku tikslu ir kaip tvarkomi asmens duomenys.

KĄ REIKĖTŲ DARYTI:

- ☁ Pasirinkti **tinkamą** asmens duomenų tvarkymo **teisinį pagrindą** ir atkreipti dėmesį į specialias neskelbtinų duomenų tvarkymo sąlygas.
- ☁ Įsitikinti, kad naudojamos sistemos yra **saugios**, ir, jei pažeidžiamas asmens duomenų saugumas, nedelsiant apie tai informuoti duomenų subjektus.
- ☁ Pradedant tvarkyti asmens duomenis ir juos renkant iš trečiųjų asmenų, apie tai informuoti duomenų subjektus.
- ☁ Įsitikinti, kad tvarkomi duomenys yra tikslūs, visų pirma tais atvejais, kai kaupiami iš skirtingų šaltinių surinkti duomenys.
- ☁ Naudojantis **trečiųjų asmenų**, pavyzdžiui, duomenų analizės įmonės, paslaugomis, patikrinti, ar jų pateikti duomenys buvo gauti teisėtai.

KO NEREIKĖTŲ DARYTI:

- ☁ Tvarkyti asmens duomenų, jei jie buvo pateikti su konkrečiais rinkimais nesusijusiais **tikslais**.
- ☁ Suteikti plačios apimties **prieigos** prie turimų asmens duomenų teisių. Reikėtų patikrinti, kas ir kokiems teisėtiems tikslams organizacijoje turi prieigą prie duomenų.

Duomenų analizės įmonės ir (arba) duomenų tarpininkai

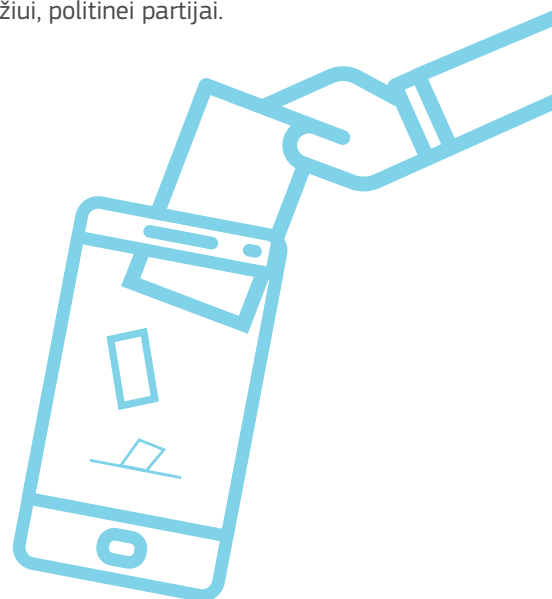
Duomenų analizės įmonės ir (arba) duomenų tarpininkai yra duomenų valdytojai arba tvarkytojai, atsižvelgiant į jų turimos duomenų tvarkymo kontrolės mastą. Pavyzdžiui, jei duomenų analizės įmonė tvarko asmens duomenis politinės partijos nurodymu, ji yra duomenų tvarkytoja.

KĄ REIKĖTŲ DARYTI:

- ☁ Pasirinkti **tinkamą** asmens duomenų tvarkymo **teisinį pagrindą**.
Tolesni punktai taikomi tik jei duomenų analizės įmonė ir (arba) duomenų tarpininkas yra duomenų valdytojai.
- ☁ Jei tvarkomi **neskelbtini duomenys** (pavyzdžiui, duomenys apie etninę kilmę), turi būti gautas aiškus duomenų subjekto sutikimas. Kitu atveju turėtų būti taikomos kitos Bendrajame duomenų apsaugos reglamente nustatytos išimtys.
- ☁ Įsitikinti, kad naudojamos sistemos yra **saugios**, ir, jei pažeidžiamas asmens duomenų saugumas, nedelsiant apie tai informuoti duomenų subjektus.
- ☁ Jei sujungiami skirtingi su asmenimis susijusių **duomenų rinkiniai**, įsitikinti, kad tai daroma tiksliai ir teisėtai.
Paskutinis punktas taikomas tik jei duomenų analizės įmonė ir (arba) duomenų tarpininkas yra duomenų tvarkytojai.
- ☁ Padėti **tretiesiems asmenims**, su kuriais dirbama, kaip antai politinėms partijoms, jei šiems reikalinga pagalba, pavyzdžiui, rengiant poveikio duomenų apsaugai vertinimą.

KO NEREIKĖTŲ DARYTI:

- ☁ Tvarkyti asmens duomenų, jei jie buvo pateikti su konkrečiais rinkimais nesusijusiais **tikslais**.
- ☁ Asmenys turėtų būti informuojami apie bet kokio duomenų tvarkymo tikslą, ypač kai jie parduodami trečiajam asmeniui, pavyzdžiui, politinei partijai.

Nacionalinės rinkimų institucijos

Nacionalinės rinkimų institucijos yra **duomenų valdytojai**, nes jos kontroliuoja rinkėjų sąrašus.

KĄ REIKĖTŲ DARYTI:

Atlikti **poveikio** duomenų apsaugai **vertinimą**, kad iki pradėdant tvarkyti asmens duomenis būtų įvertinta rizika.

Paprastai asmens duomenų tvarkymo **teisinis pagrindas** bus grindžiamas reikalavimu įvykdyti teisinę pareigą arba atlikti įstatyme nustatytą užduotį, vykdomą viešojo intereso labui.

Socialinių tinklų platformos

Socialinių tinklų platformos yra duomenų valdytojai, nes jų platformose tvarkomi asmens duomenys.

KĄ REIKĖTŲ DARYTI:

- ☁ Pasirinkti **tinkamą** asmens duomenų tvarkymo **teisinį pagrindą**.
- ☁ Jei tvarkomi **neskelbtini duomenys** (pavyzdžiui, duomenys apie etninę kilmę), turi būti gautas aiškus duomenų subjekto sutikimas. Kitu atveju turėtų būti taikomos kitos Bendrajame duomenų apsaugos reglamente nustatytos išimtys.
- ☁ Suteikti asmenims **valdymo ir parametrų nustatymo** galimybę, kad jie galėtų veiksmingai naudotis savo teisėmis, pavyzdžiui, prašydami ištaisyti ar ištrinti jų asmens duomenis.
- ☁ Įsitikinti, kad naudojamos sistemos yra **saugios**, ir, jei pažeidžiamas asmens duomenų saugumas, nedelsiant apie tai informuoti duomenų subjektus.

KO NEREIKĖTŲ DARYTI:

- ☁ Nesidalyti duomenimis su **trečiaisiais asmenimis**, pavyzdžiui, duomenų analizės įmonėmis, išskyrus atvejus, kai naudotojai yra davę aiškų sutikimą.
- ☁ Jei naudotojų duomenimis dalijamasi su trečiaisiais asmenimis, tai turėtų būti aiškiai nurodyta platformos naudojimo sąlygose.